

en pålidelig og kyndig gennemgang af valgkampens begivenheder. Den rummer også interessant nyt materiale om vælgeradfærdens udvikling, som for eksempel at færre og færre følger med i tv-valgkampen, til trods for at der nu er to landsdækkende kanaler, som tilsammen sendte over 24 timers valgstof (s.93-96). Men konkurrencen i æteren giver jo også folk chancen for at dreje over til noget mere underholdende, som Sauerberg beskæftiger sig opmærksom på.

På disse præmisser er det en vellykket lille bog. Det, bogen til gengæld beskæftiger sig meget lidt med, er de dybere og mere generelle strømninger i vælgerbefolkningen. I beregnet 1990-valget foreligger der nu ti danske vælgerundersøgelser, der danner en ubrudt serie tilbage til 1971-valget, og parallelle serier foreligger for andre lande. Hvordan skal vi vurdere det danske 1990-valg i et komparativt-historisk perspektiv? Det er et spørgsmål, som stadig venter på at blive taget op.

Ole Borre

Johs. Nordentoft og Søren H. Rasmussen: *Kampagnen mod Atomvåben og Vietnambevægelsen 1960-1972*. (Dansk politik under forandring 1945-1985) (Odense University Press, 1991). 182 s.

Bag denne udgivelse ligger et enormt indsamlingsarbejde, læsarbejde og redigeringsarbejde. Oplysningerne er stykket sammen fra bevægelsernes arkiver, dags- og tidskriftspresen og naturligvis den litteratur, der i forvejen fandtes. Det er gjort med en veludviklet sans for at verificere de mere løse påstande, som materialet rummer, og har det ikke kunnet lade sig gøre, får vi det at vide. Resultatet er blevet en minutøs kortlægning af bevægelsernes

aktiviteter sat i forhold til udviklingen i de verdenspolitiske forhold, som de havde sat sig for at påvirke den danske holdning til. Derved har de to unge historikere ydet et væsentligt bidrag til 60-ernes og 70-ernes danske historie.

Klarest står Kampagnen mod Atomvåben, hvis mere homogene karakter gør det muligt at bestemme idéindhold, organisation, finansiering og resultater. Den var stort set ene på banen. Den bedømmes som »en faktor, som den socialdemokratiske regering var nødt til at tage hensyn til.« At dens forsigtige afvisningspolitik med årene kom til at stå mere klart mener forfatterne »med en vis ret« at kunne tilskrive kampagnen. (s. 150) Så klare konklusioner er ikke mulige angående Vietnambevægelsen, eller snarere Vietnambevægelserne. Der var nemlig flere af slagsen, og de førte ikke den mindste del af deres kamp mod hinanden. Den fagforeningsdominerede Vietnam 69 har dog »sandsynligvis æren for at Socialdemokratiet efter 1969 orienterede sin Vietnampolitik fra at være tilbageholdende til at være aktivt kritisk overfor USA«, mens de øvrige, »først og fremmest De Danske Vietnamkomiteer, fik stor betydning for opkomsten af en selvbevidst, men stærkt opsplittet dansk venstrefløj« (s. 152)

Hvad mangler der? Det ville være et forkert spørgsmål at stille en fremstilling, der når så meget men hvor der er mere at gøre, går det nok an at anføre. En idéhistorisk eller ideologihistorisk placering af de tre årtiders folkelige bevægelser må være en fristende opgave for folk med hang til sådanne sysler. Og er focus på indflydelsen på dansk politik kan et grundigt studium af periodens politiske liv også dække mere end der blev tid til ved denne lejlighed, sådan som forfatterne også selv sluttelig anfører det.

Asger Kjær Sørensen